

Proeftuin:

'Verkleining kloof zorg en politie'

Aanleiding proeftuin

Slachtoffers maar ook daders van uitbuiting komen beperkt en vaak laat in beeld. We lijken in Nederland slachtoffers van uitbuiting niet goed genoeg te kunnen beschermen en zijn derhalve onvoldoende in staat om herhaling of erger te voorkomen. Daarnaast wordt steeds meer duidelijk dat mensen functionerend op het niveau van een licht verstandelijke beperking een onevenredig grote groep vormen in uitbuitingssituaties.

Dit vraagt om een betere integrale aanpak rondom vroeg signalering van kwetsbare jongeren, opsporing van daders, borgen van de veiligheid, (intensieve) behandeling van ernstig getraumatiseerde slachtoffers en de re-integratie in de samenleving. Dit kan alleen als zorg, onderwijs en politie samenwerken, onder andere door een verbeterde informatie-uitwisseling.

Vanaf 2022 zijn Koraal (behandelprogramma YIP!) en politieteam mensenhandel Limburg (afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel) een proeftuin gestart om de verbinding en samenwerking te versterken. Doel was om te komen tot een gedegen informatie-uitwisseling en een zo goed mogelijke preventie en signalering. En met succes!

Resultaten proeftuin AVIM en Koraal

Kennisdeling is vergroot tussen politie en Koraal YIP!	Meer draagvlak om wederzijds informatie te delen. Er is meer ruimte om rekening te houden met elkaars belang.	Er is meer begrip voor elkaars verwachtingen en kunnen.	Signalen (komen sneller) op juiste plek. Hierdoor kan sneller op- en afgeschaald worden in onveilige situaties.
Aangiftebereidheid is vergroot bij slachtoffers.	Slachtoffers voelen zich meer gehoord en serieus genomen.	Vertrouwen vanuit zowel de professionals als cliënten in politie is vergroot.	Politie heeft meer zicht en kennis gekregen van de LVB doelgroep.
Betere samenwerking tussen verschillende afdelingen bij de politie die een rol spelen bij problematiek doelgroep.	Politie heeft meer oog voor slachtofferschap dat onder daderschap ligt.	Er is betere afstemming over wanneer strafrecht of zorg aan zet is.	Politie heeft het aangifteproces beter afgestemd voor mensen met een LVB.

Welke disciplines binnen de politie spelen een rol in de proeftuin?

- AVIM, Team Mensenhandel & Migratiecriminaliteit (recherche).
Verricht opsporingsonderzoeken naar mensenhandel. Bij dit team kunnen signalen van mensenhandel gemeld worden of men kan aangifte doen.
- Afdeling Zeden (recherche).
Verricht opsporingsonderzoeken naar strafbare feiten op zedengebied (zoals aanranding, verkrachting). Ook hier kan men informatie met betrekking tot dergelijke feiten melden of men kan aangifte doen.
- Basisteam (geüniformeerde politiecollega's).
Heeft als kerntaak de 'basispolitiezorg'. Zij komen in beeld als er bijvoorbeeld sprake is van (be)dreiging/onveiligheid. Daarnaast voeren zij regie op vermissingen die bij de politie worden gemeld (waaronder dus weglopers uit instellingen).

Conclusie

De resultaten van de proeftuin zijn positief. De proeftuin heeft inzichtelijk gemaakt wat de meerwaarde is van het verkleinen van de kloof tussen zorg en politie. Hoe we in dit grijze gebied toch constructief met elkaar kunnen samenwerken en informatie kunnen uitwisselen. Dit alles met als doel om slachtoffers van mensenhandel beter te kunnen beschermen en meer zicht te krijgen op daders. We zouden een laagdrempelige samenwerking tussen zorg en politie daarom ook op andere plekken adviseren.

"Mensenhandel is een veelkoppig monster, waarvoor we veel meer integraal moeten optrekken om deze te kunnen bestrijden." - Tamme de Leur, expert mensenhandel MetaStory Instituut

Tips implementatie betere samenwerking zorg en politie

- Maak een klein kernteam van vaste contactpersonen om vertrouwen op te bouwen en gemaakte afspraken te kunnen borgen.
- Zorg voor periodieke fysieke overlegmomenten. Tijd gebruiken om elkaar beter te leren kennen en kennis en kunde over te brengen.
- Wees duidelijk op welke voorwaarde je informatie uitwisselt. En welke harde kaders er zijn. Denk aan de meld- en beroepscode en het absoluut doorlaatverbod.
- Bekijk hoe je samenwerking tussen alle disciplines van de politie kunt optimaliseren.
- Zoek naar maatwerk als het gaat om aangifte of melding. Voorbespreking wat is nodig m.b.t. beperking, trauma van vermoedelijk slachtoffer.
- En houdt oog voor de juridische kaders waarbinnen de proeftuin zich afspeelt.

Conflict van plichten

Heeft de professional informatie over een cliënt die hij vanwege zijn beroepsgeheim niet mag prijsgeven, maar kan doorbreking van het beroepsgeheim ernstige schade voor die ander of voor de cliënt zelf voorkomen? Dan kan er sprake zijn van een conflict van plichten. De professional staat voor de keuze tussen zijn beroepsgeheim en het voorkomen van ernstige schade. Neem als professional dan altijd de volgende punten in overweging:

- Het niet doorbreken van de zwijgplicht levert voor de client zelf of voor een ander ernstige schade op.
- Zorg voor maatwerk (wat is nodig om veiligheid te waarborgen en waarom).
- Werk ook vanuit professionele autonomie.
- Biedt voldoende inspanning, plicht en juiste zorg.
- Je werkt vanuit goed hulpverlenerschap.
- Denk aan data minimalisatie, hetgeen wat je deelt zo veel mogelijk anoniem.
- Heb goed zicht wanneer je de meldcode moet toepassen.

Advies voortzetten in een convenant

Om informatiedeling goed in te richten hebben medewerkers nadrukkelijk steun nodig van hun organisatie. Er moet voldoende ruimte, kennis en kunde zijn om hier binnen een organisatie goed over te kunnen sparren.

Voor vragen en contact:

Natascha Wolvers - Janssens
NJanssens@koraal.nl